

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет музичного мистецтва і хореографії
Кафедра музикознавства та музичної освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор
з науково-методичної та навчальної
роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ МИСТЕЦТВ: ІСТОРІЯ ЕСТРАДИ

для студентів

Спеціальності : 025 Музичне мистецтво

Освітній рівень: перший (бакалаврський)

Освітня програма: 025.00.02 Сольний спів

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Ідентифікаційний код 02136554 Начальник відділу моніторингу якості освіти
Програма № <u>2040/23</u>
<u>Жильцов</u> (підпис) (прізвище, ініціали)
«   » 20 <u>23</u> р.

Київ-2023

Розробники:

Наталія Олександрівна Костюк, доктор мистецтвознавства, доцент, професор кафедри музикознавства та музичної освіти.

Викладачі:

Наталія Олександрівна Костюк, доктор мистецтвознавства, доцент, професор кафедри музикознавства та музичної освіти.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри музикознавства та музичної освіти

Протокол № 11 від «28» серпня 2023 року

Завідувач кафедри _____ Ольга ОЛЕКСЮК

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми: 025.00.02 Сольний спів

«___» _____ 2023 р.

Гарант освітньої програми

Яна КИРИЛЕНКО

Робочу програму перевірено

«___» _____ 2023 р.

Заступник декана

Інна ТКАЧЕНКО

Пролонговано:

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___» _____ 20__ р., протокол № _____

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___» _____ 20__ р., протокол № _____

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___» _____ 20__ р., протокол № _____

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___» _____ 20__ р., протокол № _____

ЗМІСТ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	4
2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	4
3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ.....	5
4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	7
5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	8
6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ.....	11
6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів.....	11
6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання ..	12
6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.....	14
6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.....	17
6.5. Шкала відповідності оцінок.....	17
7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ.....	19
8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА.....	23

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів, годин	2 /60	
Курс	2	-
Семестр	3	-
Кількість змістових модулів за розподілом:	2	
Обсяг кредитів	2	-
Обсяг годин у тому числі:	60	-
аудиторні	28	-
модульний контроль	4	-
семестровий контроль	-	-
самостійна робота	28	-
Форма семестрового контролю	залік	-

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни:

- сформувати у студентів систему знань з проблем історії естрадного мистецтва;
- забезпечити оволодіння необхідними знаннями з характеристик естрадних жанрів;
- сформувати критичне ставлення до рівня творів музичної естради.

Завдання навчальної дисципліни навчити студентів:

- визначати характерні риси окремих етапів розвитку музичної естради;
- з'ясувати особливості виконавських стилів провідних естрадних виконавців.
- розпізнавати на слух стилі, жанри естрадних творів, а також манеру виконання провідних естрадних виконавців;
- обґрунтовувати мистецьку цінність естрадного музичного твору на основі його аналізу;
- осмислювати творчі досягнення відомих естрадних майстрів;
- вільно користуватися знаннями з історії естрадних жанрів.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

У результаті вивчення курсу студент формує такі **програмні компетентності**:

Загальні:

- Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.
- Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Навички міжособистісної взаємодії
- Здатність бути критичним і самокритичним.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- Здатність працювати автономно.
- Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Фахові:

- Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва
- Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.
- Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.
- Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.
- Здатність застосовувати базові знання музично-теоретичних систем та провідних концепцій та отримані знання з педагогіки та психології у педагогічній діяльності з фаху.
- Здатність оперувати професійною термінологією.
- Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.
- Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.
- Здатність демонструвати базові навички ділових комунікацій.
- Здатність використовувати засоби масової інформації для просвітництва, популяризації та пропаганди досягнень музичної культури.

Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.

Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

Результати навчання:

Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва

Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.

Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.

Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.

Здатність застосовувати базові знання музично-теоретичних систем та провідних концепцій та отримані знання з педагогіки та психології у педагогічній діяльності з фаху.

Здатність оперувати професійною термінологією.

Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.

Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

Здатність демонструвати базові навички ділових комунікацій.

Здатність використовувати засоби масової інформації для просвітництва, популяризації та пропаганди досягнень музичної культури.

Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.

Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту

Демонструвати спроможність до самостійного дослідження наукової проблеми в галузі музичного мистецтва та написання роботи відповідно до вимог, готовність дискутувати і аргументувати власну позицію.

Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.

Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

Застосовувати теоретичні знання та навички в менеджерській практичній діяльності.

Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

Демонстрація музично-теоретичних, культурно-історичних знань з музичного мистецтва. Знати основи педагогіки та психології та володіти навчальним репертуаром з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів. Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт						
	Аудиторна:						
	Усь	Лек	Сем арс	Пра чн	Лабо орі	Самості робот	Семестр ий контро
<i>Змістовий модуль 1. Зародження і розвиток естрадного мистецтва у XIX – XX ст.</i>							
Тема 1.1. Особливості естрадного мистецтва. Витоки, виникнення і розвиток (XIX – початок XX ст.). Жанри естрадного мистецтва	6	2				4	
Тема 1.2. Естрадне мистецтво першого сорокаліття XX ст.	8	2	2			4	
Тема 1.3. Естрада у 50-60 рр. XX ст. Українське естрадне мистецтво	4	2				2	
Тема 1.4. Естрада у 50-60 рр. XX ст. Українське естрадне мистецтво	4	2				2	
Тема 1.5. Українське естрадна творчість кінця XX – початку XXI ст.	6	2	2			2	
Модульний контроль	2						
<i>Змістовий модуль 2. Розважальні музично-театральні жанри XX – п. XXI ст.</i>							
Тема 2.1. Розважальні музично-театральні жанри: історичний аспект. Оперета і мюзикл	4	2				4	

Тема 2.2. Поп-музика як явище художньої культури ХХ ст.	4	2	2			4	
Тема 2.3. Рок-музика як культурне явище другої половини ХХ ст.	6	2				2	
Тема 2.4.. Рок-опера: жанрова специфіка в контексті естрадного мистецтва другої половини ХХ ст.	6	2	2			2	
Тема 2.5. Джаз як феномен музичної культури ХХ ст.	6		2			2	
Модульний контроль	2						
Разом за 4-й семестр:	28	18	10			28	
Всього за курс:	28	18	10			28	

4.1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. ЕСТРАДНЕ МИСТЕЦТВО У ХІХ – ХХ СТ.

ТЕМА 1.1. Особливості естрадного мистецтва. Витоки, виникнення і розвиток (ХІХ – початок ХХ ст.). Жанри естрадного мистецтва (2 год.)

Походження терміну «естрада» і його тлумачення. Специфіка явища. Морфологічна структура естрадного мистецтва. Витоки, виникнення і розвиток системи естрадного мистецтва. Номер – основа естрадної вистави. Перевтілення. Маска. Імпровізація. Безпосереднє спілкування з глядачем, святковість, різноманітність та оригінальність як визначальні принципи естрадного мистецтва.

Кафешантан, концерт в ресторані, концерт на відкритому повітрі, роль духових оркестрів. Естрадні жанри: естральна пісня, шансон, циганська пісня, сатиричний куплет, сатиричний монолог, конферанс та інші.

Література основна: 3, 5, 9, 13, 14, 40, 45

Література додаткова: 15, 33

ТЕМА 1.2. Естрадне мистецтво першого сорокаліття ХХ ст. (2 год.)

Естрадне мистецтво до І Світової війни. Чинники формування естрадних засобів виразовості. Тенденції розвитку європейської естради: ознаки своєрідності в ареалах України. Представники та їх досягнення. «Шлягер», «інтимні пісеньки». Естрадні заклади основних міст України («кафе-шантан», кабаре, театри мініатюр).

Ідеологізація естрадного мистецтва в умовах посилення тоталітаризму в різних країнах. Мітинги-концерти, агітбригади, ідеологізовані масові дійства. Масова пісня в репертуарі естрадних та академічних співаків. Українська народна

пісня на естраді. Популярні вокальні жанри: пісня, сатиричний куплет. Естрадна пісня у кіно передвоєнних років. Видатні актори-співаки

Театр сатири. Основні естетичні принципи естрадного мистецтва міжвоєнного періоду ХХ століття: легкість сприйняття, доступність, розважальність, ідеологічна спрямованість. Театр одного актора. Розвиток розмовних естрадних жанрів (оповідь, фейлетон, комедійний дует).

Література основна: 1, 9, 11-13, 15, 26, 27, 29, 35, 39, 45

Література додаткова: 5, 7, 8, 10, 11, 21, 23, 26, 27

ТЕМА 1.3. Естрада у 50-60 рр. ХХ ст. Українське естрадне мистецтво (2 год.)

Формування масової культури. Концерти на відкритому повітрі, на виробництві. Діяльність «Укрконцерту».

Розвиток жанру естрадного танцю. Театр мініатюр. Сольна естрадна мініатюра-пародія. Сатиричні дуети.

Українська естрадна пісня повоєнного часу і 1960-тих років. Творчість композиторів П.Майбороди, І.Шамо, О.Білаша, І.Поклада, В.Івасюка. Видатні співаки М.Гнатюк, М.Кондратюк, Ю.Гуляєв, Д.Петриненко, А.Мокренко та їх діяльність.

Тенденції розвитку естрадних жанрів у західному світі.

Література основна: 1, 2, 14, 16, 25, 27, 42, 43, 45, 46

Література додаткова: 11, 16

ТЕМА 1.4. Естрада у 50-60 рр. ХХ ст. Українське естрадне мистецтво (2 год.)

Розвиток розважального сценічного мистецтва. Літературні жанри на естраді т у засобах масової комунікації. Роль телецентрів. Гумор на естраді. Музична пародія. Сатиричні дуети.

Зростання популярності естрадної пісні. Творчість українських композиторів у естрадній сфері (А. Кос-Анатольський, Б. Буєвський, В. Верменич, І. Поклад, М. Скорик та ін.). Співаки-зірки естради. Авторська пісня. Феномен діяльності В. Івасюка. Виникнення і поширення вокально-інструментальних ансамблів («Березень», «Смерічка», «Еней», «Червона рута» та ін.). Творчість Н. Яремчука, В. Зінкевича, С. Ротару. Тріо Мареничів).

Література основна: 1, 10, 14, 16, 22, 24-28, 33, 36, 43, 45-47

Література додаткова: 2, 3, 12-14, 16, 18, 23, 26, 27

ТЕМА 1.5. Українське естрадна творчість кінця ХХ – початку ХХІ ст. (2 год.)

Адаптація західних тенденцій та інтегрування у світовий музичний простір як характерні ознаки розвитку естрадної творчості з кінця 1980-х років. Світовий ринок шоу-бізнесу і системні зміни в українській естраді.

Імідж виконавця у балансуванні між запитами шоу-бізнесу, масової аудиторії і особистості виконавця. Продюсерство як нова реалія. Роль радіо і телебачення в популяризації естради. Естрадні концерти, музичні фільми, теле- і театралізовані шоу, конкурси («Територія А», «Х – фактор», «Голос країни»).

Діяльність О. Пономарьова, О. Скрипки, Р. Лижичко, Т. Кароль, М. Бурмаки, І. Білик, Н. Могилевської, «Сестрички Віки» та ін. Творчість гуртів «Плач Єремії», «Океан Ельзи», «Скрябін», «Воплі Відоплясова».

Література основна: 1, 4, 5, 9, 10, 14, 16, 22, 24, 25, 29, 33, 36, 43, 46

Література додаткова: 2, 12, 13, 16, 18, 19, 20, 22, 25, 27

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

Естрадні музичні жанри і явища ХХ – перших десятиліть ХХІ ст. у зв'язку з масовізацією популярного музичного мистецтва

ТЕМА 2.1. Розважальні музично-театральні жанри: історичний аспект. Оперета і мюзикл (2 год.)

Музично-театральні жанри розважального типу. Оперета. Типові сюжети та особливості драматургії оперети. Західноєвропейські традиції оперети.

Мюзикл. Виникнення жанру мюзиклу. Жанрові витоки мюзиклу. Специфіка жанру. Особливості американського мюзиклу. Європейські традиції мюзиклу.

Література основна: 2, 10, 14, 22, 23, 29, 43, 57

Література додаткова: 2, 11, 15, 16

ТЕМА 2.2. Поп-музика як явище художньої культури ХХ ст. (2 год.)

Походження терміну «поп-музика». Значення запису, виробництва та технологій. Пісня як домінуючий жанр поп-музики. Особливості і принципова консервативність поп-музики. Регіональні різновиди. Напрями поп-музики: європоп, латина, сінтіпоп, диско, індіпоп, танцювальна музика та ін. Етногурти України («Даха-Браха», «Буття», «ОНУКА»). Засоби виразності поп-музики.

Література основна: 1, 2, 10, 14, 16, 22, 29, 30, 43, 47, 50

Література додаткова: 12, 13, 22, 24, 26, 27, 29-33

ТЕМА 2.3. Рок-музика як культурне явище другої половини ХХ ст. (2 год.)

Рок-н-рол в кінці 1950-х. Рок-музика як явище культури другої половини ХХ ст. Соціальний фактор у формуванні передумов і розвитку рок-музики. Перша

половина 1960-х: Британське вторгнення, біг-біт, ритм-енд-блюз і блюз-рок. Поява жорсткої музики, фолк року і поп року. Розквіт класичного року у 1960-1970-х. Інші напрями рок-музики (психоделічний рок, хард-рок, прогресивний рок, джаз-рок та ін.)

Література основна: 1, 16, 22, 30-32, 34, 48, 50-52

Література додаткова: 4, 6, 9, 29, 31, 34

ТЕМА 2.4. Рок-опера: жанрова специфіка в контексті естрадного мистецтва другої половини ХХ ст. (2год.)

Витоки рок-опери як різновиду мюзикла. «Волосся» Г. Макдермота. Найвідоміші рок-опери («Tommy» (1969), «Jesus Christ Superstar» (1971), «Quadrophenia» (1973), «The Wall» (1979) та ін.).

Рок-опера в Україні. Твори С. Бедусенка («Енеїда» (1985), «Суд» (1988)), Г. Татарченка («Біла ворона» (1991)) та ін.

Література основна: 8, 20, 21, 23, 34, 51, 57

Література додаткова: 1, 9, 17, 28

ТЕМА 2.5. Джаз як феномен музичної культури ХХ ст. (2год.)

Походження джазу, його витоки: спиричуелз, блюз, регтайм. Мультикультурність як стильовий фактор. Сучасне значення терміна (1950-ті). Стилi класичного джазу: новоорлеанський, диксиленд, свінг, симфоджаз, бі-боп. Мейнстрім. Латиноамериканський джаз. Сучасні джазові стилі (прогресив-джаз, кул, фрі-джаз, ф'южин та інші).

Джазове мистецтво в Україні. Київський джаз-оркестр «Дніпро» (1962). Володимир Симоненко і Київський джаз-клуб. Етноджаз (Енвер Ізмайлов). Фестивали: Київський «Джаз-сейшн» (1967), Донецький «ДоДж», Одеський «Джаз-Карнавал», Львівські «Jazz Bez» та «Alfa Jazz Fest», Харківський «Za Jazz» та інші.

Література основна: 6, 17-19, 37, 38, 44, 49, 53, 54, 56-58

Література додаткова: 6, 8, 29, 31

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ *Змістовий модуль 1*

Семінарське заняття 1.

Особливості і естетика естрадного мистецтва. Розвиток естрадних жанрів упродовж першого сорокаліття ХХ ст. (2 год.)

1. Розкрийте сутність та особливості естрадного мистецтва.
2. Видова, родова, жанрова класифікація естрадного мистецтва.
3. Схарактеризуйте специфіку естрадних жанрів цього періоду.
4. Охарактеризуйте творчу діяльність представників естради.

Література основна: 1, 9, 11-13, 15, 26, 27, 29, 35, 39, 45

Література додаткова: 5, 7, 8, 10, 11, 21, 23, 26, 27

Семінарське заняття 2.

Музична естрада другої половини ХХ ст. (2 год.)

1. Визначити чинники формування і розвитку масової музичної культури.
2. Дати характеристику основним жанрам музичної естради другої половини ХХ ст. у їх розвитку.
3. Висвітлити діяльність представників українського естрадного мистецтва
4. Розкрити зміст поняття «авторська пісня» і здійснити огляд представників цього напрямку
5. Розкрити тенденції розвитку музичної естради у західному світі.

Література основна: 1, 2, 10, 14, 16, 22, 24-28, 33, 36, 42, 43, 45-47

Література додаткова: 2, 3, 11-14, 16, 18, 23, 26, 27

Змістовий модуль 2.

Семінарське заняття 3

Мюзикл: витоки і розвиток жанру. (2 год.)

1. Визначте подібність та відмінність жанрів: комічна опера, оперета. мюзикл.
2. Визначте типові сюжети та особливості драматургії оперети.
3. Розкрийте жанрові особливості мюзиклу.

Література основна: 2, 10, 14, 22, 23, 29, 43, 57

Література додаткова: 2, 11, 15, 16

Семінарське заняття 4

Поп- і рок-музика. Жанрова специфіка рок-опери як жанру естрадного мистецтва другої половини ХХ ст. (2год.)

1. Визначити історичні етапи розвитку поп-музики.
2. Назвати характерні риси та засоби виразності рок-музики.
3. Розкрити особливості основних напрямів і жанрів поп- і рок-музики.
4. Висвітлити жанрову специфіку рок-опери в світовому естрадному мистецтві порівняно з українськими зразками жанру.

Література основна: 1, 2, 8, 10, 14, 16, 20-23, 29-32, 30, 34, 43, 47, 48, 50-52, 57
Література додаткова: 1, 4, 6, 9, 12, 13, 17, 22, 24, 26-28, 29-34

Семінарське заняття 5.

Джаз як феномен музичної культури ХХ ст. (2год.)

1. Розкрийте особливості джерел джазу.
2. Охарактеризувати стилі класичного джазу.
3. Порівняти сучасні джазові стилі.
4. Означте тенденції розвитку джазу в Україні.

Література основна: 6, 17-19, 37, 38, 44, 49, 53, 54, 56-58
Література додаткова: 6, 8, 29, 31

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Види діяльності студента	Макс.кіл. балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість одиниць	Максимальні кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	5	5	4	4
Відвідування семінарських занять	1	2	2	3	3
Робота на семінарському занятті	10	2	20	3	30
Виконання завдань для самостійної роботи	5	5	25	5	25
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Разом	164	-	77	-	87
Розрахунок коефіцієнта: 1,64					

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

№	Завдання для самостійної роботи	Кількість годин	Література	Академічний контроль	Бали
Змістовий модуль 1. Розвиток естрадного мистецтва у XIX – XX ст.					
Тема 1.	1. Визначте суспільно-економічні передумови появи естрадного мистецтва. 2. Розкрийте діяльність розважальних естрадних установ к. XIX – п. XX ст. (кафешантан, тетар мініатюр, вар’єте)	4 год.	Див. літературу до теми	Контроль під час семінарських занять, підготовка повідомлень.	5
Тема 2.	1. Визначте етапи становлення жанру радянської масової пісні.	4 год.	Див. літературу до теми	Контроль на семінарському занятті, підготовка повідомлень.	5
Тема 3.	1. Розглянути творчість І. Юр’євої, О. Вертинського. 2. Охарактеризувати розвиток української естрадної пісні в 60-ті роки.	2 год.	Див. літературу до теми	Контроль на семінарському занятті, підготовка повідомлень.	5
Тема 4.	1. Визначити особливості розвитку української естради та тематику пісень. 2.. Проаналізувати творчі постаті С. Ротару, В. Зінкевича, Н. Яремчука, О. Білозір.	2 год.	Див. літературу до теми	Контроль на семінарському занятті, підготовка повідомлень.	5
Тема 5.	1. Визначити роль радіо і телебачення в популяризації української естради. 2. Проаналізувати естрадні теле-шоу, конкурси («Х – фактор», «Голос країни»).	2 год.	Див. літературу до теми	Контроль на семінарському занятті, підготовка повідомлень.	5
Змістовий модуль 2. Музичні жанри і явища XX – перших десятиліть XXI ст. у зв’язку з масовізацією популярного музичного мистецтва					
Тема 1.	1. Проаналізувати витоки зародження оперети. 2. Визначити особливості драматургії оперети.	4 год.	Див. літературу до теми	Контроль під час семінарських занять, підготовка повідомлень.	5
Тема 2.	1. Проаналізувати історію виникнення жанру мюзиклу. Визначити специфіку жанру. 2. Визначити особливості американського мюзиклу.	2 год.	Див. літературу до теми	Підготовка повідомлень. Контроль на семінарському занятті.	5
Тема 3.	1. Дати визначення поняттям «поп-музика», «рок-музика». 2. Висвітлити різницю між поп-музикою та рок-музикою як культурними явищами XX ст.	2 год.	Див. літературу до теми	Контроль під час семінарських занять, підготовка повідомлень.	5

Тема 4.	1. Назвати витoki рок-опери як жанру. 2. Навести приклади популярних взірців рок-опери.	4 год.	Див. літературу до теми	Підготовка повідомлень. Контроль на семінарському занятті.	5
Тема 5.	1. Назвати відомих американських джазменів ХХ ст. 2. Висвітлити характерні риси бі-бопу.	2 год.	Див. літературу до теми	Контроль під час семінарських занять, підготовка повідомлень.	5

6.2. Знання студентів оцінюється з самостійної роботи за наступними критеріями:

Максимальна кількість балів	Критерії оцінювання
5	Студент засвоїв теоретичний матеріал, який винесений на самостійну роботу; застосування для оформлення результатів самостійної роботи не тільки рекомендованої, а й додаткової літератури та творчого підходу; чітке володіння понятійним апаратом, методами та методиками музичної педагогіки; демонструє вміння використовувати їх для виконання конкретних практичних завдань, розв'язання педагогічних ситуацій. Оформлення результатів самостійної роботи повинно бути логічним та послідовним.
4	Студент засвоїв теоретичний матеріал з відповідної теми який винесений на самостійну роботу, та наявне вміння орієнтуватися в ньому, усвідомлене застосування знань для розв'язання практичних завдань з музичної педагогіки; за умови виконання всіх вимог, які передбачено для оцінки "відмінно", при наявності незначних помилок або не зовсім повних висновків за одержаними результатами. Оформлення виконаного завдання з самостійної роботи має бути послідовним.
3	Студент не повністю засвоїв тему для самостійного опрацювання не досконало володіє основними поняттями та положеннями навчальної дисципліни, невпевнено орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, непереконливо відповідає, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність знань;
2	Студент не опанував навчальний матеріал з відповідної теми для самостійного опрацювання, не знає основних понять і термінів наукової дисципліни, не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль здійснюється як підсумок роботи студента протягом вивчення модуля за результатами засвоєння теоретичного та практичного матеріалу з дисципліни та виконання студентом інших видів навчальної роботи, передбаченої змістом модуля, а саме – письмової контрольної роботи.

Питання до модульного контролю (Змістовий модуль 1):

1. Становлення естрадних жанрів ліричного шансону, циганської пісні, сатиричного куплету, сатиричного монологу, конферансу.

2. Розвиток естрадних форм у 20-ті рр. ХХ ст.
3. Особливості творчості відомих естрадних співаків 50-60-х рр. ХХ ст.
4. Розвиток української естрадної пісні в 60-ті роки ХХ ст.
5. Виокремити жанри естрадного мистецтва 70-90-х років; визначити поняття «естрадна зірка», «зірки естради».
6. Охарактеризувати значення особистості в сфері естрадного мистецтва.
7. Визначити особливості становлення фахової освіти естрадного спрямування.
8. Охарактеризувати особливості авторської пісні та творчість авторів-виконавців В. Висоцького, Б. Окуджави.
9. Охарактеризувати діяльність естрадних вокальних ансамблів «Смерічка», «Червона рута».
10. Висвітлити творчість естрадних виконавців Н. Яремчука, В. Зінкевича.
11. Проаналізувати творчу діяльність Тріо Мареничів як популяризаторів української народної пісні.
12. Висвітлити індивідуальні особливості сатиричних дуетів Тарапунька і Штепсель, Р. Карцев і В. Ільченко, В. Моїсеєнко і В. Данилець.

Питання до модульного контролю (Змістовий модуль 2):

1. Проаналізувати традиції західноєвропейської оперети.
2. Охарактеризувати особливості американської оперети.
3. Охарактеризувати виникнення жанру мюзиклу. Жанрові витоки мюзиклу.
4. Визначити специфіку жанру мюзиклу.
5. Висвітлити особливості американського мюзиклу.
6. Визначити особливості європейської традиції мюзиклу.
7. Охарактеризувати поп-музику як явище художньої культури ХХ ст.
8. Визначити особливості розвитку рок-музики у другій половині ХХ ст.
9. Виокремити засоби виразності рок-музики;
10. Визначити особливості культури музичного «року».
11. Визначити значення рок-музики в українській культурі другої половини ХХ ст.
12. Визначити особливості розвитку рок-опери у другій половині ХХ ст.
13. Визначити умови формування рок-опери у другій половині ХХ ст.;
14. Охарактеризувати особливості розвитку української рок-опери.
15. Визначити особливості стилів традиційного джазу.
16. Визначити типові риси стилів: новоорлеанський, диксиленд, свінг.
17. Охарактеризувати особливості виконавської манери відомих американських джазових музикантів.
18. Визначити особливості функціонування рок-опери.
19. Простежити процес розвитку української рок-опери.
20. Визначити особливості джазової імпровізації у джазі традиційних стилів.
21. Визначити особливості джазової імпровізації у творчості відомих джазових виконавців.
22. Визначити особливості стилів сучасного джазу.
23. Охарактеризувати типові риси стилів: бі-боп, кул, фри-джаз;
24. Охарактеризувати жанрові витоки рок-музики.
25. Висвітлити засоби виразності рок-музики.
26. Визначити витоки рок-опери як жанру. Популярні взірці рок-опери.
27. охарактеризувати особливості західноєвропейської рок-опери. Російська рок-опера. Рок-опера в Україні.
28. Визначити походження джазу, його витоки: спиричуелз, блюз, регтайм.

Критерії оцінювання модульного контролю

21-25 балів - студент глибоко і обґрунтовано розкриває зміст всіх питань модульної контрольної роботи, точно і повно дає визначення термінів і понять, логічно аналізує та оцінює різноманітні явища у галузі історії мистецтв та історії української естради та їх взаємозв'язки. Виявляє самостійне, творче ставлення до педагогічних ідей, концептуальних положень, підходів та принципів, переконливо аргументує власну позицію. Студент виявляє сформовану здатність до пошуку та використання додаткових джерел і матеріалів; визначення малодосліджених аспектів у професійній галузі, які є актуальними для власної творчої діяльності; розуміння історичних тенденцій розвитку естради; самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку.

16-20 балів - студент обґрунтовує провідні теоретичні положення, класифікує історичні тенденції та стилістичні течії мистецтва естради, проявляє власне ставлення до них. Виявляє здатність логічного викладу основних знань та використання засвоєних знань у процесі написання модульної контрольної роботи. Аргументує наведені твердження та висновки, застосовуючи засвоєний теоретичний матеріал. Студент виявляє здатність до пошуку та використання додаткових джерел і матеріалів; визначення малодосліджених аспектів у професійній галузі, які є актуальними для формування власної творчої діяльності.

11-15 балів - студент частково відтворює зміст програмного матеріалу. Фрагментарно висвітлює теоретичні положення, класифікації, концептуальні ідеї, визначає сутність окремих термінів та понять. Нелогічно будує свою відповідь та недостатньо її обґрунтовує. Виявляє поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою, як результат – недостатньо глибоке засвоєння навчального матеріалу та недостатньо розкриті питання модульної контрольної роботи.

0-10 балів - Відповіді студента мають репродуктивний характер. Студент неефективно використовує знання у процесі написання модульної роботи; поверхово викладає програмний матеріал, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Нелогічно будує свою відповідь та недостатньо її обґрунтовує. Студент використовує додаткові джерела і матеріали, запропоновані викладачем; слабко історичні етапи розвитку, співвіднесення стилів і течій, має нечіткі уявлення про категоріальний апарат. Пізнавальна діяльність студента характеризується репродуктивним рівнем, неспроможністю самостійного пошуку.

6.4.Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Вивчення курсу "Історія мистецтв: Історія естради" закінчується заліком, який виставляється за сумою результатів виконання всіх видів роботи (лекції, семінарські заняття, самостійна робота, МКР).

Максимальна кількість набраних балів становить 100.

6.5. Шкала відповідності оцінок

Рейтин - гова оцінка	Оцінка за стобально ю шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками.
B	82 – 89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75 – 81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69 – 74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60 – 68 балів	Достатньо – мінімальний можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35 – 59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1 – 34 балів	Незадовільний з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

IV. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

Разом: 60 год., лекції – 18 год., семінарські заняття – 10 год., самостійна робота – 28 год., модульний контроль – 4 год., семестровий контроль – залік

Тиждень	I	II-III	IV	V- VI	VII
Модулі	Змістовий модуль I.				
Назва модуля	<i>Розвиток естрадного мистецтва у XIX –XX ст.</i>				
Кількість балів за модуль	77 балів				
Заняття	1	2	3	4	5
Теми лекцій (5 балів)	Художні особливості естрадного мистецтва Діяльність розважальних естрадних установ (XIX – п. XX ст. (1 б.)	Естрадне мистецтво першої третини XX ст. Естрада в Україні. Розвиток естрадних жанрів у 30-40 рр. XX ст. (1 б.)	Естрада у 50-60 рр. XX ст. Українське естрадне мистецтво (1 б.)	Естрада у 70-90 рр. XX ст. Українська естрада (1б.)	Українське естрадне виконавство к. XX – п. XXI ст (1б.)
Теми семінарських занять (22 бали)		Естрадне мистецтво першої третини XX ст. Естрада в Україні. Розвиток естрадних жанрів у 30-40 рр. XX ст. (1+10 б)			Українське естрадне виконавство к. XX – п. XXI ст (1б.) (1+10 б.)
Самостійна робота (25 балів)	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів

Поточний контроль (25 балів)	Проміжний модульний контроль 25 балів				
Тиждень	I	II-	III-IV	V- VI	VII
Модулі	Змістовий модуль II.				
Назва модуля	<i>Розважальні музично-театральні жанри XX – п. XXI ст.</i>				
Кількість балів за модуль	87 балів				
Заняття	1	2	3	4	5
Теми лекцій (4 бали)	Розважальні музично-театральні жанри: Опера у XX ст. як видовища і розважальна вистава (1 б.)	Мюзикл: витоки і розвиток жанру (1 б.)	Поп-музика як явище художньої культури XX ст. Рок-музика як культурне явище другої половини XX . (1 б.)	Рок-опера як новий жанр естрадного мистецтва другої половини XX ст. (1б.)	
Теми семінарських занять (33 бали)			Поп-музика як явище художньої культури XX ст. Рок-музика як культурне явище другої половини XX . (1+10 б.)	Рок-опера як новий жанр естрадного мистецтва другої половини XX ст.(1+10 б.)	Джаз як феномен музичної культури XX ст. Стилі традиційного джазу. Стилі сучасного джазу. (1+10 б.)
Самостійна робота (25 балів)	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів
Поточний контроль (25 балів)	Проміжний модульний контроль 25 балів				

Всього балів: 164. Коефіцієнт – 1,64

ХІІ. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Бойко О.М. Українська масова музика: етапи розвитку, національні особливості: дис. ... канд. мистецтвознавства: 17.00.03. Київ, 2017. 215 с.
2. Бондаренко А. І. До проблеми термінології у класифікації популярної музики за жанрами, стилями та напрямками. *Мистецтвознавчі записки*. Вип. 19. 2011. С. 70–77.
3. Верещака А. О. Стилї та напрями естрадної музики. *Культура України*. 2011. Вип. 33. С. 260–268.
4. Верещака А. О. Формування іміджу естрадного виконавця. *Культура України*. 2014. Вип. 46. С. 283–289.
5. Войченко О. М. Стан та розвиток джазової музики в Україні: 60-70-ті роки ХХ ст. *Вісник Державної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2011. № 4. С. 172–176.
6. Гончарук О. Екранний видовищний синтез естрадного мистецтва. *Студії мистецтвознавчі*. Київ: ІМФЕ НАН України, 2011 № 3. С.14–19.
7. Донченко Н. П. "Рок-опера": до питання становлення та розвитку жанру. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2017. № 4. С. 146-153. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vdakkm_2017_4_31
8. Дрожжина Н. В. Вокальне виконавство у системі музичного мистецтва естради: дис. ... канд. мистецтвознавства: 17.00.03. Харків, 2008. 186 с.
9. Дружинець М. І. Естрадне музичне мистецтво України кінця ХХ – початку ХХІ століття як фактор євроінтеграції української культури: дис. ... канд.

- мистецтвознавства: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури»; Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв. Київ, 2021. 226 с.
10. Думасенко С. А. Театри малих форм у контексті культурного розвитку Одеси у першій чверті ХХ століття: автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства: 26.00.01. Харків, 2009. 12 с.
  11. Думасенко С. Особливості вар'єте-життя України кінця ХІХ – початку ХХ століття. *Аркадія*. 2014. № 3 (40). С. 28–31.
  12. Естрада. *Великий тлумачний словник сучасної української мови* (з дод. і допов.) / уклад. і гол. ред. В. Т. Бусел. 5-те вид. Київ ; Ірпінь : Перун, 2005.
  13. Естрадна музика. *Українська музична енциклопедія*. Т. 2: [Е – К]. Київ : Видавництво Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології НАН України, 2008. С. 41-42.
  14. Історія української музики: у 6-ти тт. Т. 4: 1917–1941. Київ: Наукова думка, 1992. 446 с.
  15. Калиниченко І. З історії української естради: короткий огляд від 50-х до сьогодні. *Золотий фонд української естради*. Архів оригіналу за 11 липня 2017.
  16. Кізлова О. Джаз у музичній культурі України: соціологічний контекст. *Сучасна музика в сучасному світі* : зб. наук. статей. Вип. 3. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2013. С. 47—53.
  17. Коверза О. Джазове мистецтво як соціокультурне явище. *Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського*. Вип. 107 : Виконавське музикознавство: стильові парадігми композиторської творчості та

- музично-виконавської інтерпретації, актуальні проблеми музичної педагогіки. Київ, 2013. С. 59-71.
18. Коверза О. Становлення джазового мистецтва як феномену музичної культури 20–30-х рр. ХХ століття в Україні. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2015. Вип. 14. С. 87–93.
  19. Комлікова А. В. Українська рок-опера: традиції та аспекти розвитку : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.03. Київ, 2016. 18 с.
  20. Комлікова А. В. Українська рок-опера: традиції та аспекти розвитку: дис. ... канд. мистецтвознавства: спец. 17.00.03 «Музичне мистецтво»; Національна музична академія України ім. П. І. Чайковського. Київ, 2016. 183 с.
  21. Конвалюк У. В. Персонологічний дискурс вокального мистецтва української естради 70-х років ХХ – початку ХХІ століть: дис. ... канд. мистецтвознавства: 26.00.01. Івано-Франківськ, 2020. 328 с.
  22. Манько С. Б. Мюзикл і рок-опера в українському соціокультурному просторі. *Культура України : зб. наук. пр. / за ред. В. М. Шейка ; Харків. держ. акад. культури*. Харків, 2012. Вип. 39. С. 268–276.
  23. Мозговий М. Засоби коригування впливу масової естрадної музики. *Культура України*. Харків: ХДАК, 2009. Вип. 27. С. 240–248.
  24. Мозговий М. Популярність естрадної музики: механізми формування. *Мистецтвознавчі записки*. Київ: Міленіум, 2009. Вип. 15. С. 23–29.
  25. Мозговий М. Становлення і тенденції розвитку української естрадної пісні: дис. ... канд. мистецтвознавства: 17.00.01. КНУКіМ, 2007. 175 с.
  26. Мозговий М. Тенденції становлення українського естрадного мистецтва. *Проблеми сучасності: культура, мистецтво, педагогіка*. 2005. № 4. Сс. 197-203.
  27. Мозговий М. Українська естрадна пісня 60-80-х років ХХ століття. *Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету*. 2005. Вип. 10. Сс. 45-49.
  28. Нариси української популярної культури: ред. О. Гриценка. Київ: УЦКД, 1998. 760 с.
  29. Овсянніков В. Поп-рок та його соціокультурні функції: український контекст. *Міжнародний вісник: Культурологія. Філологія. Музикознавство*. 2019. Вип. 2. Сс. 242-246.
  30. Откидач В. М. Рок-музика як соціокультурне явище: автореф. дис. ... д-ра мистецтвознавства: 26.00.01. Харків, 2008. 40 с.
  31. Откидач В.. Рокмузика і світовий художній процес. Харків, 2005. 294 с.
  32. Откидач В. М. Естрадний спів та шоу бізнес: навч.-метод. посіб. Вінниця: Нова книга, 2013. 368 с.

33. Палкіна І. І. Жанроутворення у рок-мистецтві: міжвидові та внутрішньовидові взаємодії: дис. ... канд. мистецтвознавства: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури»; Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв. Київ, 2017. 214 с.
34. Печерський В. Розвиток естради України у ХІХ столітті. Історія української естради (лекційний курс). Київ, 2007. 213 с.
35. Поплавський М. Шоу-бізнес: теорія, історія, практика. Київ, 2001. 560 с.
36. Романко В. І. Джаз у музичній культурі України: соціокультурна та музикознавча інтерпретації: автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства: спец. 17.00.03 «Музичне мистецтво»; Національна музична академія України ім. П. І. Чайковського. Київ, 2001. 20 с.
37. Рось З. П. Розвиток джазово-фестивального руху в соціокультурному просторі України періоду незалежності (1991–2012 рр.): дис. ... канд. мистецтвознавства: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури». Івано-Франківськ, 2016. 322 с.
38. Рябуха Т. Витоки та інтонаційні складові української пісенної естради: дис. ... канд. мистецтвознавства: 17.00.03. Харків, 2017. 203 с.
39. Самая Т. В. Базові засади естрадного мистецтва. *Мистецтвознавчі записки: зб. наук. пр.* Київ: Міленіум, 2012. Вип. 21. С. 219–226.
40. Самая Т. В. Естетичні проблеми саунду у естрадному вокальному виконавстві. *Міжнародний вісник: культурологія, філологія, музикознавство: наук. журн.* Київ: Міленіум, 2015. № 2 (5). С. 193–199.
41. Самая Т. В. Основні тенденції розвитку вокального мистецтва естради України 60-70-років ХХ століття. *Вісник НАКККіМ: зб. наук. пр.* Київ: Міленіум, 2017. Вип. 3. С. 133-137.
42. Сапожник О. В. Антологія української популярної естрадної музики: навч. посіб. Київ: ДАКККіМ, 2003. Ч. 1. 165 с. Ч. 2. 152 с.
43. Симоненко В. Українська енциклопедія джазу. Київ: Центрмузінформ, 2004. 230 с.
44. Солодовник В. Естрада. Енциклопедія сучасної України. URL: http://esu.com.ua/search_articles.php?id=18031 (дата звернення: 24.10.2017).
45. Тормахова В. М. Українська естрадна музика і фольклор: взаємопроникнення і синтез: монографія. Київ: Ліра-К, 2017. 204 с.
46. Тормахова В. М. Характерні риси української поп-музики кінця ХХ – початку ХХІ століть. *Університетська кафедра. Культурологія. Аксиологія. Філософія.*

- Етнологія. Дискусії. Рецензії. Анотації*: альманах. Київ: КНЕУ, 2014. Вип. 3. С. 165–172.
47. Форнатейл Піт. Історія рок-н-ролу. Всесвіт. 1989. № 8. С. 150—162, 176—182; № 9. С. 147—160, 172—179; № 10. С. 170—192.
48. Шуай Лі. Джаз як системне явище. Харків : ХДАК, 2019. 183 с.
49. Brackett David (ed.). *The Pop, Rock, and Soul Reader: Histories and Debates*, Oxford University Press, 2013, 608 p.
50. Cateforis Theo (ed.). *Rock History Bundle: The Rock History Reader*, Routledge 2006, 384 p.
51. Charlton Katherine. *Rock Music Styles: A History*, McGraw-Hill Companies, 2006, 400 p.
52. DeVeaux Scott. *Jazz*. W.W. Norton & Co., 2009. 704 p.
53. Gioia Ted. *The History of Jazz. Second Edition*. Oxford University Press, 2011. 452 p.
54. Holt, Fabian. *Genre in Popular Music*. University of Chicago Press, 2007. 221 p.
55. Kater M. H. *Different drummers: jazz in the culture of Nazi Germany*. Oxford : Oxford University Press, 2010.
56. Knapp R. *The American musical and the Performance of Personal Identity*. Princeton : Princeton University Press, 2006. 361 p.
57. Nicholson Stuart. *Jazz and Culture in a Global Age*. Northeastern University Press, 2014. 312 p.

Додаткова

1. Бідусенко С. Рок-опера: вперед і з піснею?! Ні, з музикою! *Музика*. 1993. № 3. С. 8–9.
2. Бобул І. В. Жанрові форми та стильові конотації вокально-естрадного виконавства в музичній культурі України кінця ХХ – початку ХХІ століття: дис. ... канд. мистецтвознавства: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури»; Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв. Київ, 2018. 219 с.
3. Бодак В. Поповнення, яке не дасть сумувати: Відлуння I Всеукр. конкурсу артистів естради в Києві. *Культура і життя*. 2002. Вип. 11. Сс. 16-22.
4. Бубырь Н. В. Філософія рок-культури (к постановке проблемы). *Людина, культура, техніка в новому тисячолітті* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф.,

- 27–28 квіт. 2004 р., Харків / Нац. аерокосміч. ун-т ім. М. С. Жуковського "ХАІ". – Харків : Вид. центр "ХАІ", 2004. – С. 12–15.
5. Вишня О. «Хай живе українська естрада!». *Вишня О. Твори в п'яти томах*. Київ : Дніпро, 1974.
  6. Євтушенко О. Україна IN ROCK: статті та есеї. Київ : Грані-Т, 2011. 240 с.
  7. Катасонова Т. Київські театри мініатюр. *Український театр*. 1988. № 6.
  8. *Козицький П.* Більше уваги естраді. Радянське мистецтво. 1946. 27 серпня.
  9. Лошков Ю. І. Рок-музика в Україні: ознаки періодизації. *Аркадія. Мистецтвознавчий та культурологічний журнал*. 2015. № 1 (42). С. 14–18.
  10. Ляшенко И. Ф. Интернационализм советской музыкальной культуры: традиции и современность. Київ : Музична Україна, 1986. 144 с.
  11. Мазепа Л. З. Сторінки музичного минулого Львова (з неопублікованого). Львів : Сполом, 2001. 280 с.
  12. Мозговий М. Дозвілля і шоу-бізнес. *Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції: «Духовна культура як домінанта українського життєтворення»*, 22-23 грудня 2005 р. Ч. II. Київ, 2005. С.110-113.
  13. Мозговий М. Українська пісенна естрада в умовах ринкових відносин. *Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури*. 2005. Вип. 15. Сс. 185-190.
  14. Палійчук А. В. Мистецький доробок Володимира Івасюка у вимірах української музичної культури другої половини ХХ століття: історико-біографічний аспект:

- дис. ... канд. мистецтвознавства: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури»; Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв. Київ, 2018. 248 с.
15. Плахотнюк В. Естрадний синтез мистецтв. *Культура і мистецтво у сучасному світі*. 2010. С. 259–266.
  16. Поплавський М. Антологія сучасної української естради. Київ : Преса України, 2004.
  17. Рибчинський Ю. Рок-опера: молодша сестра мюзиклу. *Музика*. 1993. № 5. С. 26–27.
  18. Різник О. О. Сучасна авторська пісня і тенденції її розвитку в Україні: автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства: спец. 17.00.02 «Музичне мистецтво»; Київська державна консерваторія ім. П. І. Чайковського. Київ, 1992. 14 с.
  19. Роднянський О. Виходить продюсер. Київ: Брайт Стар Паблішинг, 2016. 408 с.
  20. Садовенко С. М. Імідж виконавця в українському шоу-бізнесі. Діяльність продюсера в культурно-мистецькому просторі ХХІ століття: виклики та концепції сьогодення: зб. наук. праць. Київ: НАКККиМ, 2018. С. 44–52.
  21. Скрипник Микола. Статті й промови. Том V. Український інститут марксизму-ленінізму. Державне видавництво України. Харків, 1930.
  22. Солодовник В. Естрада і ринок. *Українська культура*. 1993. № 6.
  23. Солодовник В. В. Естрада. Нариси української популярної культури. Київ: УЦКД, 1998. С. 139–161.
  24. Токарев Ю. Поп-музика: за и проти. *Музична критика і сучасність*. Київ : Музична Україна, 1984.
  25. Токарев Ю. Той, хто запалює «зірки»: Продюсерська діяльність у шоу-бізнесі. *Музика*. 2002. № 3. Сс.11-15.
  26. Чернікова С. В. Генеза естрадного вокально-ансамблевого виконавства та шляхи його професіоналізації: автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства: спец. 17.00.03 «Музичне мистецтво». Харків, 2008. 18 с.
  27. Шнур І. В. Пісенний шлягер як феномен популярної музики другої половини ХХ – початку ХХІ століть (на матеріалі радянської та пострадянської естради): дис.

... канд. мистецтвознавства: спец. 17.00.03 «Музичне мистецтво». Київ, 2018. 298 с.

28. Шпаковська В. Г. До питань інтерпретації історичної теми у жанрі сучасного музично-драматичного театру "рок-опера". *Сучасне мистецтво* : наук. зб. / ІПСМ АМУ. Київ, 2005. Вип. 2. С. 167–176.
29. Bogdanov V.; Woodstra, C.; Erlewine, S. T., eds.. *All Music Guide to Rock: the Definitive Guide to Rock, Pop, and Soul* (3rd ed.). Milwaukee, WI: Backbeat Books. 2002.
30. Doggett Peter . *Electric Shock: From the Gramophone to the iPhone—125 Years of Pop Music*, London: Bodley Head, 2015, 720 p.
31. Robinson Richard. *Pop, Rock, and Soul*. New York: Pyramid Books, 1972.
32. Stanley Bob . *Yeah! Yeah! Yeah!: The Story of Pop Music from Bill Haley to Beyoncé*, W. W. Norton & Company, 2014, 624 p.
33. Shepherd J., ed. *Continuum Encyclopedia of Popular Music of the World: Volume II: Performance and Production*. New York: Continuum. 2003
34. Szatmary David P. *Rockin' in Time: a Social History of Rock-and-Roll*. Third ed. Upper Saddle River NJ: Prentice-Hall, 1996. xvi, 320 p.